

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет
Кафедра філософії та культурології

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«ФІЛОСОФІЯ»

обов'язкова дисципліна

Освітньо-професійна програма:	«Хімія»
Спеціальність:	102 Хімія
Галузь знань:	10 Природничі науки
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
	Науково-навчальний інститут біології, хімії та біоресурсів
Мова навчання:	українська
Розробники:	Радзinyак Тетяна Іванівна, канд. філос. наук, асистент
Профайл викладача:	https://philcult.chnu.edu.ua/spivrobotnyky/vykladachi/radzyniak-tetiana-ivanivna/
Контактний телефон:	(0372) 584878 - кафедра філософії та культурології
E-mail:	t.radzyniak@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle:	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1253
Консультації:	очні консультації: середа, 16.00-17.00 год.; онлайн-консультації: понеділок-п'ятниця 14.30 -17.30 год. (за попередньою домовленістю)

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія – важлива частина світової культури, націлена на рефлексію світогляду – осмислення його основ, включаючи ставлення людини до світу, до самої себе, до іншої людини, до суспільства, науки, різних сфер життя. Завдяки цьому її вивчення дозволяє сформуванню переліку загальних компетентностей, які лежать в основі вищої професійної освіти незалежно від сфери спеціалізації.

Мета навчальної дисципліни: розвиток у студентів інтересу до філософського осмислення дійсності, світового історико-культурного процесу, людського життя; формування філософської культури мислення, пізнання світу та самих себе, навичок застосування філософської методології; актуалізація національної свідомості майбутньої суспільної еліти.

Пререквізити. Дана дисципліна розвиває набуті раніше студентами навички та знання з курсів «Людина і світ», «Актуальні питання історії та культури України», «Етика та естетика», «Правознавство», «Екологія», «Соціологія», «Політологія», «Психологія», «Культурологія», «Релігієзнавство», «Логіка» «Технології» тощо.

Постреквізити. На курс «Філософія» можуть опиратися різні наступні за часом вивчення дисципліни, орієнтовані на вивчення філософських аспектів науки загалом чи конкретних наук, у тому числі курс «Філософія науки» у підготовці освітнього рівня «Магістра».

Результати навчання, згідно з вимогами освітньо-професійної програми, передбачають оволодіння студентами такими компетентностями:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК02. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та їх застосуванням на практиці.

ЗК07. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК08. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК14. Здатність до прийняття аргументованих рішень.

ЗК15. Вміння працювати автономно.

ФК02. Здатність розпізнавати і аналізувати проблеми, застосовувати обґрунтовані методи вирішення проблем, приймати обґрунтовані рішення.

ФК11. Здатність формулювати етичні та соціальні проблеми, які стоять перед хімією, та здатність застосовувати етичні стандарти досліджень і професійної діяльності в галузі хімії (наукова доброчесність).

У межах вивчення дисципліни «Філософія» студенти набувають наступних **програмних результатів:**

Програмні результати навчання ОП	Методи навчання	Форми оцінювання
ПР17. Працювати самостійно або в групі, отримати результат у межах обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність та наукову доброчесність.	<ul style="list-style-type: none"> • лекція; • проблемний; • пошуковий (дослідницький); • бесіда; • дискусія;	<ul style="list-style-type: none"> • екзамен (іспит) • оцінювання практичних завдань, письмових робіт; • письмовий контроль; • підсумкове тестування; • презентації результатів виконання завдань.

	<ul style="list-style-type: none"> • діалог; індивідуальний/груповий проект; • презентація; • ділова гра. 	
ПР22. Обговорювати проблеми хімії та її прикладних застосувань з колегами та цільовою аудиторією державною мовою.	<ul style="list-style-type: none"> • лекція, запитання-бесіда, дискусія. • презентації, відеоматеріали. • робота з першоджерельною та нормативною літературою. 	<ul style="list-style-type: none"> • тести, • усне та письмове опитування, контрольні, • самостійні роботи за індивідуальними завданнями. • презентації результатів виконання завдань.
ПР23. Грамотно представляти результати своїх досліджень у письмовому вигляді державною мовою з урахуванням мети спілкування.	<ul style="list-style-type: none"> • інформаційно-рецептивний; • індивідуальний/груповий проект; • презентація; 	<ul style="list-style-type: none"> • екзамен (іспит) • пошукові індивідуальні завдання; • презентації результатів виконання завдань.

Передбачені в межах курсу форми роботи (групова робота, дебати, робота в парах, презентації) спрямовані на формування у студента *соціальних навичок (soft skills)*.

Після вивчення дисципліни студент повинен **знати** :

- комплекс основних філософських категорій та понять;
- особливості основних філософських напрямків, течій та шкіл;
- розуміти сенс інтелектуального і соціокультурного призначення філософії, її пізнавальних та культурних можливостей, історичної ролі.

вміти:

- знаходити, класифікувати та аналізувати інформацію з різних джерел;
- встановлювати зв'язок між окремими твердженнями в загальній системі поглядів і переконань;
- розпізнавати типові помилки в аргументації;
- дискутувати на запропоновані теми;
- аргументувати власну позицію у розв'язанні світоглядних проблем, спираючись на визначені філософські підходи;
- використовувати філософські методи дослідження у своїй науковій, суспільно-політичній та громадській діяльності;

володіти навичками:

- порівняння різних підходів до розв'язання актуальних соціальних і гуманітарних проблем;
- аналізу та сприймання текстів, що мають філософський зміст;
- виявлення та обґрунтування ціннісних засад різних видів діяльності;
- виявлення вербальних і невербальних засобів маніпуляції;
- застосування форм і засобів сучасного філософського дискурсу для обґрунтування власного світогляду, вдосконалення особистої культури міркувань.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Дидактична карта навчальної дисципліни

Модуль 1: Свідомість, знання, інформація як предмет філософського аналізу

Тема 1. Предмет філософії

Тема 2. Проблема свідомості

Тема 3. Знання. Наука. Істина

Тема 4. Довіра до інформації із зовнішніх джерел

Модуль 2. Свобода волі, мораль, закон та їх філософське осмислення

Тема 5. Свобода і відповідальність

Тема 6. Мораль, моральність, нормативність

Тема 7. Законність і справедливість

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

В організації освітнього процесу застосовуються:

- 1) традиційні дидактичні методи і прийоми: лекція (традиційна, проблемна, пошукова); семінари (пояснення, розповідь, бесіда, дискусія, спостереження, ілюстрація, демонстрація (в т.ч. за допомогою цифрових технологій); моделювання ситуацій, вирішення проблемних завдань;
- 2) інтерактивні технології навчання: корпоративне навчання (навчання в парах, робота в малих групах), колективно-групове навчання (метод акваріуму, мозковий штурм, навчаючи – вчуся, кейсметод); стимулювання творчої активності студентів (цікаві аналогії; створення ситуацій емоційного переживання); елементи навчального тренінгу; метод проєктів.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Для поточного контролю: заслуховування доповідей та повідомлень на семінарських заняттях, тести, аналіз різних видів повідомлень (наукової статті, доповіді, виступу у ЗМІ тощо), студентські презентації та виступи на наукових заходах.

Для контролю самостійної роботи: тестування, анотації опрацьованих першоджерел, підготовка есе (проєкту), підбір відео, аудіо та текстового матеріалу за визначеною темою.

Для підсумкового контролю: екзамен.

У курсі «Філософія» передбачаються роботи, які є обов'язковими для виконання та ті, що виконуються за бажанням студента. Обов'язкові завдання передбачають можливість набрати певну кількість балів якої вистачить на достатній рівень. Для того щоб досягти більш високого рівня, виникає необхідність виконувати і необов'язкові види робіт. Перелік видів робіт та передбачена за їх виконання кількість балів наводяться у таблиці

Форми поточного контролю та кількість балів за їх виконання

№ п/з	Контрольні заходи	Обов'язкові або заохочувальні	Максимальна кількість балів за контрольний захід
1	Участь в обговоренні на лекціях	Заохочувальне оцінювання	10
2	Робота на практичних заняттях	Обов'язково	30
3	Тестування за темами	Обов'язково	20

4	Груповий проєкт (М3)	Обов'язково	10
5	Творче завдання (одне у ЗМ1,2)	За бажанням	бал прописаний у завданні
6	Виконання домашніх завдань: відповіді на проблемно-пошукові питання	За бажанням	2
7	Підготовка 5-хвилинної презентації та виступ в аудиторії	За бажанням, при взаємодії з викладачем	5
8	Портфоліо	За бажанням	10
9	Підготовка тез до наукової конференції (за проблематикою на стику філософії та проф.тематики)	За бажанням, при взаємодії з викладачем	10
10	Підсумковий тест	як альтернатива (або частина) екзамену	40 (10)

Підсумкова оцінка студента з навчальної дисципліни «Філософія» розраховується:

а) з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою та балів, отриманих під час складання Підсумкового тесту (в системі MOODLE) за умови, що студент брав участь в обговореннях на лекційних, семінарських заняттях, виконував всі обов'язкові завдання з курсу, брав участь у груповій роботі та його відвідуваність становить не менше 75% . У такому разі оцінка за курс розраховується за формулою: **Підсумкова оцінка = М1 + М2 + М3 + ПТ;**

АБО

б) з урахуванням балів, отриманих студентом під час поточного контролю за накопичувальною системою та балів, отриманих під час складання комбінованого іспиту: **Оцінка за курс = М1 + М2 + М3 + іспит***

Оцінка за іспит = ПТ/4 + ПБ1,2,3
<div style="display: flex; justify-content: space-around; width: 100%;"> ↓ ↓ ↓ </div>
40 балів = 10 балів + 30 балів

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Викладання курсу «Філософія», контроль й оцінювання знань і вмінь студентів спрямовані на дотримання вимог академічної доброчесності (Див.: *Правила академічної доброчесності ЧНУ ім. Ю. Федьковича*:

https://drive.google.com/file/d/1EzBsehqERCEzxJwWe-rz6_eTUFUBGv4o/view).

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxpbs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdodatky-31102023.pdf>

Студенти несуть особисту відповідальність за випадки їхнього порушення, враховуючи плагіат, списування, підказування тощо. У разі виявлення академічної недоброчесності вперше бали, зараховані студентом/студентці за виконане завдання, скасовуються. Повторна практика недоброчесності може призвести до анулювання усіх нарахованих за курс балів.

Відвідування аудиторних занять – обов'язкове, за винятком хвороби чи інших нездоланих обставин. Допускається відпрацювання лише одного пропущеного без поважних причин семінарського заняття (і отримання відповідних балів) на семестр. Письмові завдання можуть виконуватись дистанційно (*про доброчесність див. вище*).

Завдання з навчальної дисципліни поділяються на обов'язкові – для отримання студентами мінімального обсягу знань і вмінь (мінімальної кількості балів) і додаткові – запропоновані викладачем для того, щоб студенти могли отримати максимальний обсяг знань і вмінь (максимальну кількість балів). Перелік запропонованих творчих завдань розміщено в MOODLE. Отже, кожен студент сам може розраховувати свої сили відповідно до навчальних потреб і складати план роботи під час курсу.

Запізнення на заняття не вітається, але студент/ка допускається до заняття за умови, що не привертає зайвої уваги до себе і не заважає іншим студентам.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Веб-сторінка часопису «Sententiae» <https://sententiae.vntu.edu.ua/index.php/sententiae>

Веб-сторінка Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України
<https://www.filosof.com.ua/>

Електронна бібліотека Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України
https://www.filosof.com.ua/elektronna_biblioteka

Веб-сторінка журналу «Філософська думка» <https://dumka.philosophy.ua/index.php/fd>

Веб-сторінка часопису «Софія» <https://sophia.knu.ua/index.php/sophia/issue/archive>

Веб-сторінка часопису «Антропологічні виміри філософських досліджень»
<http://ampr.diit.edu.ua/>

Покликання на робочу програму навчальної дисципліни

https://drive.google.com/drive/folders/1K71XEvaB0B9E5_PBhYoFvOBZcbx5_ZNu?usp=sharing